

1979/2

A munkaerő-gazdálkodás
aktuális gondjairól

Ingázók

A „tűpénztől” napjainkig

A falun élő értelmiségről

Vihar Béla (1908–1978)

Bezzeg János,
Karácsondi Imre,
Nyilasy Balázs,
Lelkes Miklós,
Tamás István versei

Beszélgetés
Moldován Domokossal

Külföldi mozikban

PALÖCFÖLD

A cselekvésképtelen, mozgásában eredendően vagy kényszerűen korlátozott test valószerűen a legkeservebb állapotok egyikébe rögzíti az embert. Nyilván nem esik messze ettől a tapasztalástól, hogy időtlen időközön át alkalmazott gyermekfenyítési forma a „sarokbaállítás”, s hogy a társadalmi normákat megszegő felnőttek máig érvényes korlátozott test valószerűen a legkeservebb állapotok egyikébe szűkített keretek közé szorító börtön. A testi cselekvésképtelenség vagy mozgáskorlátozottság említett eseteiben tehát az adott állapot (lévén megelőző betegség, bűn, vétek szükségszerű következménye) különféle okok folytán elkerülhetetlen.

De vajon elképzelhető-e a térnek és időnek bármiféle pontja, a körülményeknek, hatásoknak bármifajta olyan csoportosulása, összegeződése, amely esetében elfogadható okot, indokot, mentséget, magyarázatot találhatnánk a szellemi mozgásképtelenségre, a gondolat mozgáskorlátozottságára? Úgy gondolom: nem. Mert elképzelhető (s a földgolyó nemegy pontján létezik is) ugyan olyan hermetikusan zárt és terrortal uralt közeg, ahol a gondolat végletesen akadályoztatott abban, hogy adekvát cselekvési formáját feltölthesse. Ideig óráig. Én azonban itt és most az „önként vállalt”, az „elfogadott” szellemi restséget, lelki tunyaságot, a tespedt, megpudivásodott, mozgásképtelen in-

1979|2

tellectust kárhoztatom. A céltalanság, a kishitőség, a kezdeményezésképtelenség nemritkán mutakozó tünetei irritálnak; az embernek azok az ön- és közveszélyes egyedei (nem kevesen vannak ők), akik az önvédelem legrafináltabb eszközeivel védik képességeiket meghaladó pozíciójukat, göresös igyekezettel konzerválnak már túlhaladott állapotokat, olykor a tények elferdítése árán is gáncsolni törekednek a fejlődést — melynek üteme meghaladja saját kisszerű tempójukat.

Korántsem állítom, hogy talán a mához közelebb eső időkben megszorodtak volna az efféle tünetek, túlzóan gyarapodott volna az ilyesfajta emberek száma, aránya. Kétségtelen viszont, hogy ma, a szocializmust építő Magyarországon hatványozott erejű figyelem kíséri, szükségszerűbb általános érdek kell irtsa a személységnek ilyen és hasonló deformációit. Íróasztalok mögött és munkapadok mellett egyaránt.

Tavaszaink tapasztalatot és felelősséget összegző ünnepei — ez évben különös fényel 1919, a Magyar Tanácsköztársaság dicsőséges százharminchárom napjának hatvanadik évfordulós ünnepei — a magyar történelemnek olyan nagyszerű pillanataira emlékeztetnek, melyekben milliónyi „ész, erő és oly” szent akarat” egyesült a forradalmasan új közösségi és személyes lét kiharcolására. Tiszta, sokoldalúan felkészült, újak befogadására nyitott ésszel és cselekvő szenvedéllyel — e történelemfordító példákat szemmel tartva — kell megharcolnunk hétköznapjaink jövőépítő harcait.

Kassai-Végh Miklós

A Kedves Olvasó figyelmébe!

Mint azt az Országos Anyag- és Árhivatal 1979. január 7-i közleménye bejelentette: ez év február 1-i hatállyal emelkedik a sajtótermékek ára. Vonatkozik ez, természetesen, folyóiratunkra, a Palócföldre is. 1979. február 1-től lapunk példányonkénti eladási ára 10 forint, évi előfizetési díja 60 forint.

Tudjuk, nem jelentéktelen többletterher ez. Mégis bízunk abban, hogy a Palócföld, a jövőben rangját tovább növelve, fokozott mértékben „szolgálja meg” a Kedves Olvasó eddig tapasztalt és remélt további bizalmát.

A SZERKESZTŐSÉG

A borítókön és belső oldalakon Hibó Tamás rajzai, a 14—18. oldalon Moldován Domokos filmforgatókönyvének képmelléklete. (Fotó: Buda László és Moldován Domokos.)

3 Feuer András: Kevés-e a kevés? (Interjú Ürmössy Lászlóval a Salgótarjáni Kohászati Üzemek vezérigazgatójával)

5 G. Kiss Magdolna: A „tűpénztől” napjainkig

7 Kelemen Gábor: Van egy különbuszom

10 M. Szabó Gyula: Bordásfalak

10 F. A.: ...

13 Nyilasy Balázs: Vidám esték balladája

13 Karácsondi Imre: A szerelem

14 Moldován Domokos: Vankóné Dudás Juli

19 Bezzeg János: Kezembem hófehér rózsza, Asszony-arcú feltámadás

19 Tamás István: Cséphadarók

19 Lelkes Miklós: Érdek, Űtközben

20 Vihar Béla (1908—1978)

20 Vihar Béla: Az este csöndjében

21 Laczkó Pál: Súlylőfényben

23 Veress József: Külföldi mozikban

25 Forradalmi hétköznapok

(Összeállította: Leblancné Kelemen Mária)

26 Hajdu Tibor: Károlyi Mihály (Romsics Ignác)

28 Duba Gyula: Ívnek a csukák. (P. Szabó Ernő)

19 Nógrád megyei kiadványok 1978-ban (Schneider Miklós)

30 Iványi Ödön kiállítása elé. (Jobbágy Károly)

PALÓCFÖLD

TÁRSADALOMPOLITIKAI IRODALMI MŰVESZETI FOLYOIRAT

A NÓGRÁD MEGYEI TANÁCS MŰVELŐDÉSUGYI OSZTÁLYANAK LAPJA

Főszerkesztő: Végh Miklós. Szerkesztőség: 3100 Salgótarján, Arany János út 21. Telefon: 14—13. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Bálint Tamás igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben, és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz. Postacím: 1900 Budapest) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—961 62 pénzforgalmi jelzőszámmal. Egyes szám ára 10 Ft, előfizetési díj fél évre 30, egy évre 60 Ft. Megjelenik kéthavonta. Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

INDEX: 25 952

ISSN 0555—8867

79.594 N. S. 1400 db